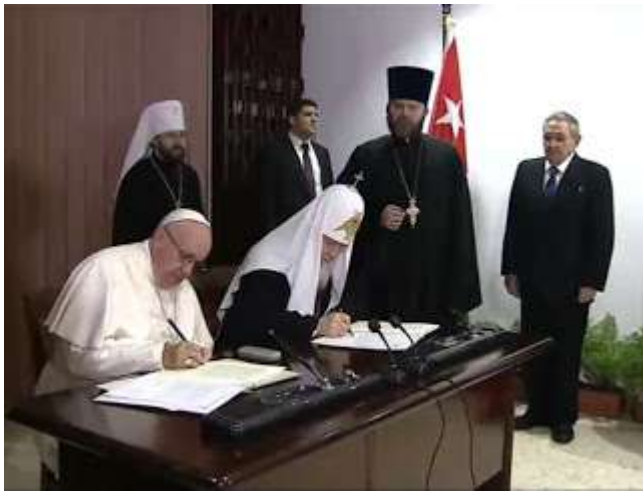

Společné prohlášení papeže Františka a patriarchy Moskvy a celé Rusi Kirilla

„Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží a společenství svatého Ducha s vámi všemi!“ (2 Kor 13,13).

1. Z vůle Boha Otce, od něhož jsou všechny dary, ve jménu Pána našeho Ježíše Krista a s pomocí Svatého Ducha Utěšitele, jsme se my, papež František a Kirill, patriarcha Moskvy a celé Rusi, dnes setkali v Havaně.

S potěšením jsme se sešli jako bratři v křesťanské víře, abychom si promluvili „ústně“ (2 Jan 12), od srdce k srdci, a diskutovali o vzájemných vztazích mezi církvemi, podstatných problémech našich věřících a perspektivách vývoje lidské civilizace.

2. Naše bratrské setkání se konalo na Kubě, křižovatce Severu a Jihu, Východu a Západu. Z tohoto ostrova, symbolu naděje „Nového světa“ a dramatických událostí dějin 20. století, oslovujeme všechny národy Latinské Ameriky a jiných kontinentů.

Radujeme se, že tady křesťanská víra dynamicky roste. Mocný náboženský potenciál Latinské Ameriky a její staletá křesťanská tradice uskutečňovaná osobní zkušeností milionů lidí jsou zárukou velké budoucnosti tohoto regionu.

3. Setkali jsme se daleko od dávných sporů „Starého kontinentu“ a obzvláště silně vnímáme nezbytnost spolupráce mezi katolíky a pravoslavnými, kteří jsou povoláni, aby „s jemností a skromností podávali světu důvody své naděje“ (srov. 1 Petr 3,15).

4. Děkujeme Bohu za dary, kterých se nám dostalo příchodem Jeho Jednorozeného Syna na svět. Sdílíme společnou duchovní tradici prvního tisíciletí křesťanství. Svědky této tradice jsou Nejsvětější Matka Boží, Panna Maria, a světcí, které ctíme. Mezi nimi je bezpočet mučedníků, kteří dosvědčili svoji věrnost Kristu a stali se „semenem křesťanů“.

5. I přes tuto společnou tradici prvních deseti staletí však katolíci a pravoslavní téměř tisíc let postrádají společnou eucharistii. Dělí nás zranění způsobená dávnými i nedávnými konflikty, odlišnosti zděděné po našich předcích, lišíme se v porozumění a výkladu naší víry v jediného Boha ve třech Osobách – Otce, Syna i Ducha svatého. Hluboce litujeme ztráty jednoty způsobené lidskou slabostí a hříchem navzdory velebnějšské modlitbě Krista Spasitele: „Ať všichni jsou jedno. Jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, tak i oni ať jsou v nás“ (Jan 17,21).

6. Jsme si vědomi četných přetrvávajících překážek a přejeme si, aby naše setkání přispělo k opětovnému nastolení této Bohem chtěné jednoty, za níž se modlil Kristus. Kéž naše setkání inspiruje křesťany celého světa, aby s novou horlivostí prosili Pána za plnou jednotu všech Jeho učedníků. Ve světě, který od nás očekává nejenom slova, ale konkrétní skutky, ať je toto setkání znamením naděje pro všechny lidi dobré vůle!

7. V našem rozhodnutí učinit vše, co je potřebné pro překonání zděděných historických rozdílů, chceme spojit svoje úsilí, abychom dosvědčili Kristovo evangelium a společný poklad církve prvního tisíciletí a společně odpověděli na výzvy soudobého světa. Pravoslavní a katolíci se musejí učit dosvědčovat svorně pravdu v těch oblastech, kde je to možné a nezbytné. Lidská civilizace vstoupila do období epochální změny. Naše křesťanské svědomí a naše pastorační odpovědnost nás neopravňují k netečnosti vůči výzvam, které vyžadují společnou odpověď.

8. Náš pohled se obrací na prvním místě k těm světovým regionům, kde jsou křesťané obětí pronásledování. V mnoha zemích Blízkého východu a severní Afriky jsou naši bratři a sestry v Kristu vražděni po celých rodinách, vesnicích a městech. Jejich kostely jsou bořeny a barbarsky plněny, jejich posvátné předměty znesvěcovány, jejich památky ničeny. V Sýrii, v Iráku a dalších zemích Blízkého východu s bolestí zaznamenáváme masivní exodus křesťanů ze země, odkud se začala šířit naše víra a kde žili od dob apoštolů společně s ostatními náboženskými komunitami.

9. Žádáme mezinárodní společenství, aby neprodleně zabránilo dalšímu vyhánění křesťanů z Blízkého východu. Pozvednutím hlasu na obranu pronásledovaných křesťanů chceme vyjádřit svůj soucit s utrpením, které postihlo věřící jiných náboženských tradic, takže se stali také obětí občanské války, chaosu a teroristického násilí.

10. V Sýrii a Iráku přineslo již toto násilí tisíce obětí a miliony lidí ponechalo bez přístřeší a zdrojů. Vybízíme mezinárodní společenství k jednotě, aby se učinila přítrž násilí a terorismu, a zároveň se prostřednictvím dialogu přispělo k rychlému znovunastolení občanského smíru. Podstatné je zajistit širokou humanitární pomoc sužovanému obyvatelstvu a mnoha uprchlíkům v sousedních zemích.

Žádáme všechny, kdo mohou ovlivnit osudy unesených lidí, včetně metropolitů Aleppa, Pavla a Jana Ibrahima, zadržovaných v dubnu roku 2013, aby učinili vše potřebné k jejich okamžitému propuštění.

11. Pozvedáme svoje modlitby ke Kristu, Spasiteli světa, za to, aby byl na Blízkém východě znovu nastolen pokoj, který je „plodem spravedlnosti“ (srov. *Iz 32,17*), a aby se posílilo bratrské soužití mezi různými tamějšími národy, církvemi a náboženskými vyznáními, uprchlíci se mohli vrátit do svých domovů, zranění byli uzdraveni a duše nevinných zabitých odpočinuly v pokoji.

Obracíme se s vroucí výzvou na všechny strany účastníci se konfliktů, aby prokázaly dobrou vůli a usedly za jednací stůl. Současně je nezbytné, aby se mezinárodní společenství všemožně zasadilo o ukončení terorismu společnými, spojenými a koordinovanými činy. Vyzýváme všechny země zapojené do boje proti terorismu, aby jednaly zodpovědně a rozvážně. Povzbuzujeme všechny křesťany a všechny věřící v Boha, aby se horlivě modlili k prozíravému Stvořiteli světa za ochranu jeho stvoření před zničením a za to, aby nedopustil novou světovou válku. Aby byl mír trvalý a spolehlivý, je zapotřebí zvláštních snah směřujících k opětovnému objevení společných hodnot, které nás spojují a zakládají se na evangeliu našeho Pána Ježíše Krista.

12. Skláníme se před mučednictvím těch, kdo za cenu vlastního života dosvědčují pravdu evangelia a volí raději smrt než odpadnutí od Krista. Věříme, že tito mučedníci naší doby patřící k různým církvím, ale sjednocení společným utrpením, jsou opravdovou zárukou jednoty křesťanů. Vám, kteří trpíte pro Krista, je určeno slovo apoštola: „Milovaní... radujte se z toho, že máte účast na utrpení Kristově, abyste mohli také radostně jásat při jeho slavném zjevení“ (1 *Petr 4,12-13*).

13. V této neklidné epoše je neodmyslitelný mezináboženský dialog. Odlišnosti v porozumění náboženským pravdám nemají bránit lidem různé víry žít v pokoji a harmonii. Za nynějších okolností mají náboženští představitelé zvláštní odpovědnost za výchovu svých věřících v uctivém duchu k přesvědčení těch, kteří patří k jiným náboženským tradicím. Jsou absolutně nepřijatelné pokusy ospravedlňovat zločinné skutky náboženskými slogany. Žádný zločin nemůže být vykonán v Božím jménu, „protože Bůh není Bohem nepořádku, ale pokoje“ (1 *Kor 14,33*).

14. Potvrzením vysoké hodnoty náboženské svobody děkujeme Bohu za nevídanou obnovu křesťanské víry, ke které nyní dochází v Rusku a v mnoha zemích východní Evropy, kde desítky let vládly ateistické režimy. Okovy militantního ateismu byly zlomeny a na mnoha místech mohou křesťané svobodně vyznávat svoji víru. Za čtvrt století zde byly postaveny desítky tisíc nových kostelů a otevřeny stovky klášterů a teologických škol. Křesťanské komunity vykonávají důležitou charitativní a sociální činnost a poskytují rozmanitou pomoc potřebným. Pravoslavní a katolíci pracují často bok po boku. Dosvědčují existenci duchovních základů lidského soužití a hodnoty evangelia.

15. Současně jsme znepokojeni situací v mnoha zemích, kde se křesťané stále častěji střetávají s omezováním náboženské svobody, práva dosvědčovat vlastní přesvědčení a možnosti žít ve shodě s nimi. Zejména konstatujeme, že transformace některých zemí na sekularizované společnosti, cizí jakémukoli vztahu k Bohu a Jeho pravdě, představuje vážné ohrožení náboženské svobody. Zneklidňuje nás nynější omezování práv křesťanů, ne-li přímo jejich diskriminace, když se je některé politické síly vedené ideologií sekularismu často velice agresivně snaží vytlačit na okraj veřejného života.

16. Proces evropské integrace, který začal po staletích krvavých konfliktů, byl mnohými přijat s nadějí jako záruka míru a bezpečnosti. Nicméně, vyzýváme ke stálé bdělosti před integrací, která by nerespektovala náboženské identity. Přestože zůstáváme otevřeni přínosu jiných náboženství k naší civilizaci, jsme přesvědčeni, že Evropa by měla zůstat věrná svým křesťanským kořenům. Žádáme křesťany východní a

západní Evropy o sjednocení ve společném svědectví Kristu a evangeliu, aby si Evropa zachovala svoji duši formovanou dvěma tisíci let křesťanské tradice.

17. Náš pohled se obrací k lidem, kteří se nacházejí ve velmi těžkých situacích a žijí v podmínkách krajní nouze a chudoby, zatímco materiální bohatství lidstva roste. Nemůžeme zůstat lhostejní k osudu milionů migrantů a uprchlíků, kteří klepou na bránu bohatých zemí. Bezuzdný konzum, který je patrný v některých nejrozvinutějších zemích, postupně vyčerpává zdroje naší planety. Rostoucí nerovnost v distribuci pozemských dober zvětšuje pocit nespravedlnosti vůči vzniklému systému mezinárodních vztahů.

18. Křesťanské církve jsou povolány bránit požadavky spravedlnosti, úcty k tradicím národů a autentické solidarity se všemi, kdo trpí. My křesťané nesmíme zapomínat, že „Bůh si vyvolil ty, které svět pokládá za pošetilé, aby zahanbil moudré, a ty, kteří jsou ve světě bezmocní, si vyvolil Bůh, aby zahanbil mocné, a ty, které svět má za neurozené a méněcenné, dokonce i ty, kteří nejsou vůbec nic, vyvolil si Bůh, aby zlomil moc těch, kteří jsou »něco«, aby se žádný smrtelník nemohl před Bohem vynášet“ (1 Kor 1,27-29).

19. Rodina je přirozeným středem lidského života a společnosti. Jsme znepokojeni krizí rodiny v mnoha zemích. Pravoslavní a katolíci sdílejí stejné pojetí rodiny a jsou povoláni dosvědčovat, že rodina je cesta ke svatosti, na níž manželé dosvědčují věrnost svým vzájemným vztahům, svoji otevřenost plození a výchově dětí, mezigenerační solidaritu a úctu k těm nejslabším.

20. Rodina se zakládá na manželství, svobodném a věrném skutku lásky jednoho muže a jedné ženy. Láska zpečetuje jejich jednotu a učí je vzájemně se přijímat jako dar. Manželství je školou lásky a věrnosti. Rmoutí nás, že jiné formy soužití jsou stavěny na úroveň této jednoty, zatímco pojmy otcovství a mateřství jako zvláštního povolání muže a ženy v manželství, posvěceného biblickou tradicí, jsou z veřejného povědomí vylučovány.

21. Žádáme všechny, aby respektovali nezcizitelné právo na život. Miliony dětí jsou zbaveny možnosti přijít na svět. *Hlas krve nenarozených dětí křičí k nebi* (srov. Gen 4,10). Rozmach takzvané eutanázie způsobuje, že staří a nemocní lidé si začínají připadat jako nadměrná zátěž pro svoje rodiny a společnost vůbec. Zneklidňuje nás rovněž rozmach medicínsky asistované reprodukce, protože manipulace s lidským životem je útok na základy existence člověka, stvořeného k Božímu obrazu. Máme za to, že je naší povinností připomenout neměnnost křesťanských mravních principů, založených na úctě k důstojnosti člověka povoláného k životu podle plánu Stvořitele.

22. Dnes se chceme obrátit zejména k mladým křesťanům. Vy, mladí, máte za úkol *neukrývat talent v zemi* (srov. Mt 25,25), ale využívat všechny schopnosti, které vám Bůh daroval, abyste upevňovali ve světě Kristovy pravdy a ztělesňovali ve svém životě evangelní přikázání lásky k Bohu a k bližnímu. Nemějte strach jít proti proudu, bránit Boží pravdu, od jejíhož stálého dodržování jsou světské normy daleko.

23. Bůh vás miluje a očekává od každého z vás, že budete Jeho učedníky a apoštoly. Buďte *světlem světa*, aby ti, kteří jsou kolem vás, *viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích* (srov. Mt 5,14.16). Vychovávejte svoje děti v křesťanské víře, předávejte jim *drahocennou perlu víry* (srov. Mt 13,46), kterou jste dostali od svých rodičů a předků. Pamatujte, že „jste byli koupeni za vysokou cenu“ (1 Kor 6,20), za cenu smrti Bohočlověka, Ježíše Krista na kříži.

24. Pravoslavné a katolíky spojuje nejenom společná tradice církve prvního tisíciletí, ale také poslání hlásat Kristovo evangelium v dnešním světě. Toto poslání zahrnuje vzájemnou úctu mezi členy křesťanských komunit a vylučuje jakoukoli formu proselytismu.

Nejsme soupeři, ale bratři, a toto pojetí má vést veškeré naše konání k sobě navzájem i vůči vnějšímu světu. Vybízíme katolíky a pravoslavné všech zemí, aby se učili žít společně v pokoji a lásce, a „v souladu stejně smýšleli“ (Řím 15,5). Nelze proto připustit užívání nekalých prostředků podněcujících věřící, aby přecházeli z jedné církve do druhé, a popírat tak jejich náboženskou svobodu nebo jejich tradice. Jsme povoláni praktikovat příkaz apoštola Pavla: „Snažím se totiž o to a kladu si za čest, že nekážu evangelium tam, kde jméno Kristovo je už známo. Nechci stavět na jiných základech“ (Řím 15,20).

25. Doufáme, že naše setkání přispěje také ke smíření tam, kde mezi řecko-katolíky a pravoslavnými existují napětí. Dnes je zřejmé, že dřívější metoda „uniatismu“ pojatého jako sjednocení jednoho společenství s druhým odtřazením od jeho církve, není způsob, který by umožňoval znovu nastolit jednotu. Nicméně, církevní

společenství, která se objevila v těchto historických okolnostech, mají právo existovat a podnikat vše, co je nutné k uspokojení duchovních požadavků svých věřících a současně se snažit žít v pokoji se svými sousedy. Pravoslavní a řecko-katolíci mají zapotřebí se smířit a nalézt formy přijatelného vzájemného soužití.

26. Za politováníhodný považujeme konflikt na Ukrajině, který již přinesl mnoho obětí a bezpočet zranění pokojným obyvatelům a uvrhnul společnost do vážné ekonomické a humanitární krize. Vybízíme všechny strany konfliktu k rozvaze, sociální solidaritě a k součinnosti při vytváření míru. Zveme svoje církve na Ukrajině, aby se přičiňovaly o sociální harmonii, zdržovaly se účasti na tomto konfliktu a nepodporovaly jeho další rozvoj.

27. Přejeme si překonat schisma mezi pravoslavnými věřícími na Ukrajině na základě existujících kanonických norem, aby všichni pravoslavní křesťané Ukrajiny žili v pokoji a harmonii a aby k tomu katolické komunity v zemi přispívaly a stále více vyjevovaly naše křesťanské bratrství.

28. V soudobém světě, který je různorodý a přece spojený společným údělem, jsou katolíci a pravoslavní povoláni bratrsky spolupracovat na zvěstování Dobré zvěsti spásy, společně dosvědčovat mravní důstojnost a autentickou svobodu člověka, „aby svět uvěřil“ (*Jan 17,21*). Tento svět, ve kterém postupně mizí duchovní opory lidské existence, od nás očekává mocné křesťanské svědectví ve všech oblastech osobního a sociálního života. Budoucnost lidstva závisí v těchto obtížných časech do velké míry na naší schopnosti společně dosvědčovat Ducha pravdy.

29. V tomto směle svědectví pravdy o Bohu a dobré zvěsti spásy ať je nám oporou Bohočlověk, Ježíš Kristus, náš Pán a Spasitel, který nás duchovně posiluje svým neomylným příslibem: „Neboj se, malé stáde! Váš Otec rozhodl, že vám dá království“ (*Lk 12,32*)! Kristus je zdrojem radosti a naděje. Víra v Něho proměňuje lidský život a naplňuje ho smyslem. O tom se mohli přesvědčit svojí zkušeností všichni, na které lze vztahovat slova apoštola Petra: „Kdysi jste nebyli jeho lid, teď však jste lid Boží, žili jste bez milosrdenství, teď však se jeho milosrdenství na vás projevilo“ (*1 Petr 2,10*).

30. Plni vděčnosti za dar vzájemného porozumění vyjádřeného během našeho setkání hledíme s nadějí k nejsvětější Matce Boží a vzýváme ji slovy této starobylé modlitby: „Pod tvou milosrdnou ochranu se utíkáme, svatá Boží Rodičko“. Kéž blahoslavená Panna Maria svojí přímluvou povzbudí k bratrství ty, kteří ji uctívají, aby, až Bůh rozhodne, byli znovu sjednoceni v pokoji a harmonii, v jediném Božím lidu ke slávě Nejsvětější a nedělitelné Trojice!

Převzato z www.radiovaticana.cz